Borogyin: Igor herceg – nyitány

A 19. század egész Európát átjáró, a hazafias lelkületet is felerősítő életérzését nemzeti romantikának nevezik. Ennek a vonulatnak az orosz ágát képviselte az Ötök elnevezésű zeneszerző-csoport, amelyhez a különleges életutat bejárt Alekszandr Borogyin is tartozott. Főállásban vegyész professzorként kutatott és tanított az egyetemen, az aldehidek elismert szakértőjeként. A komponálásnak és a muzsikálásnak csak szabadidejében hódolt, ráadásul nem adatott neki hosszú élet, mindössze ötvenhárom év, ezért számos nagyszabású műve befejezetlen vagy vázlatban maradt. A romantikus zeneszerzők második generációjához tartozik, 1833-ban született, akárcsak Brahms, egy hatvankét éves grúz herceg és huszonöt éves jobbágya törvénytelen gyermekeként. A herceg nem hagyta magára az anyát és fiát: házasságot intézett a nőnek egy visszavonult német katonaorvossal, és hozománnyal is ellátta, négyemeletes házat vett neki Szentpétervárott. Abban, hogy Borogyin sokoldalú tehetsége kibontakozhatott, a biztos anyagi háttér mellett kulcsszerepet játszott édesanyja, aki minden érdeklődésében támogatta. Borogyin majdnem húsz évig dolgozott a főművének tekintett Igor hercegen, amelynek cselekménye a 12. században élt II. Igor novgorod–szeverszki fejedelem kunok (polovecek) ellen vezetett sikertelen hadjáratán alapul. Az operát halála után három évvel, 1890 őszén mutatták be, a két hivatásos zeneszerzőkortárs és barát Rimszkij-Korszakov, valamint Glazunov kiegészítéseivel. A nyitányt valójában Glazunov rakta össze részben úgy, ahogyan Borogyintól hallotta zongorán, valamint a szerző vázlatai alapján, a hagyományoknak megfelelően, az opera főbb dallamaiból. A kontrasztáló témákból álló kompozíció – akárcsak A bűvös vadász nyitányban – izgalmas és önállóan is érvényes zenekari művet eredményezett, Borogyin Liszt Ferenc által is eredetinek tartott stílusában.